

Parlament Europejski

2014–2019

Komisja Rolnictwa i Rozwoju Wsi

2017/2115(INI)

25.7.2017

PROJEKT SPRAWOZDANIA

w sprawie perspektyw i wyzwań dla unijnego sektora pszczelarskiego
(2017/2115(INI))

Komisja Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Sprawozdawca: Norbert Erdős

SPIS TREŚCI

	Strona
PROJEKT REZOLUCJI PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO.....	3
UZASADNIENIE.....	3

PROJEKT REZOLUCJI PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO

w sprawie perspektyw i wyzwań dla unijnego sektora pszczelarskiego (2017/2115(INI))

Parlament Europejski,

- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 15 listopada 2011 r. w sprawie zdrowia pszczół miodnych i wyzwań dla sektora pszczelarskiego (2011/2108(INI)),
 - uwzględniając konkluzje Rady ds. Rolnictwa i Rybołówstwa (8606/11 ADD 1 REV 1) dotyczące komunikatu Komisji w sprawie zdrowia pszczół miodnych (17608/10),
 - uwzględniając art. 52 Regulaminu,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz opinię Komisji Ochrony Środowiska Naturalnego, Zdrowia Publicznego i Bezpieczeństwa Żywności (A8-0000/2017),
- A. mając na uwadze, że sektor pszczelarski stanowi integralną część rolnictwa europejskiego, a dla ponad 500 000 obywateli UE jest głównym lub dodatkowym źródłem dochodu;
- B. mając na uwadze, że sektor pszczelarski ma ogromne znaczenie (szacowane na 14,2 mld EUR rocznie), ponieważ 84 % gatunków roślin oraz 76 % produkcji żywności uzależnione jest od zapyłania przez pszczoły, które to zapyłanie ponadto przyczynia się do utrzymania równowagi ekologicznej oraz zachowania różnorodności biologicznej w Europie;
- C. mając na uwadze, że na krajowe programy wsparcia pszczelarstwa – stanowiące główny środek wsparcia pszczelarstwa – Komisja przeznaczyła w 2004 r. 32 mln EUR, a w 2016 r. kwota ta wzrosła do 36 mln EUR (co odpowiada jedynie 3 tysięcznym częściom budżetu WPR);
- D. mając na uwadze, że w tym okresie populacja pszczół wzrosła o 47,8 %, a fundusze unijne tylko o 12 %, w związku z czym dostępne fundusze unijne nie są wystarczające dla utrzymania populacji pszczół;
- E. mając na uwadze konieczność prowadzenia działalności przez pszczelarzy w sposób zgodny z charakterem świadczonych przez nich usług, odpowiedzialny i profesjonalny;
- F. mając na uwadze, że w przepisach podatkowych niektórych państw członkowskich rozróżnia się pszczelarzy zawodowych i amatorów (przy czym ci ostatni korzystają ze zwolnień podatkowych), mimo że z punktu widzenia branży takie rozwiązanie nie znajduje uzasadnienia;
- G. mając na uwadze, że inwazyjne gatunki obce – takie jak roztocze Varroa, mały chrząszcz ulowy, szerszeń azjatycki oraz zgnilec amerykański – dokonują ogromnych spustoszeń w populacji europejskich pszczół i przysparzają pszczelarzom poważnych strat;

- H. mając na uwadze, że mimo wsparcia udzielanego rolnikom na zwalczanie roztoczy Varroa do dnia dzisiejszego nie udało się zwalczyć choroby, ponieważ ciągle jeszcze brak jest skutecznych środków zwalczających, a prace badawczo-rozwojowe są dalece niewystarczające;
- I. mając na uwadze, że pszczelarze, producenci rolni i ekolodzy oczekują wypracowania w UE jednoznacznego stanowiska naukowego dotyczącego wszelkich substancji oraz innych czynników, które zagrażają zdrowiu pszczół;
- J. mając na uwadze, że zgodnie z danymi statystycznymi sektor pszczelarski w UE rozwija się, ponieważ w ostatnich 15 latach wzrosła liczba rodzin pszczelich, wzrosła ilość wyprodukowanego miodu oraz notuje się wzrost liczby pszczelarzy;
- K. mając na uwadze, że przyczyn tego wzrostu statystycznego z jednej strony należy upatrywać w stale zwiększającej się liczbie państw członkowskich, z drugiej wynika on ze specyficznej sytuacji sektora, ponieważ każde z państw członkowskich podaje w danym roku dane dotyczące okresu, w którym liczba rodzin pszczelich jest największa;
- L. mając na uwadze, że po zimie pszczelarze zawsze produkują w kolejnym roku mniej miodu wskutek strat poniesionych w okresie jesienno-zimowym, które to straty w niektórych państwach członkowskich sięgają nawet 50 %;
- M. mając na uwadze, że pszczelarze nigdy nie wykorzystują do produkcji takiej liczby rodzin pszczelich, jaką wykazują dane statystyczne, ponieważ producenci na przestrzeni roku przywracają liczbę rodzin pszczelich kosztem produkcji;
- N. mając na uwadze, że nie sposób zrozumieć, dlaczego w niektórych państwach w ostatnich 15 latach odnotowano dwukrotny wzrost produkcji i wywozu miodu, podczas gdy sama UE tylko w połowie zaspokaja swoje własne potrzeby i wskaźnik ten nie rośnie;
- O. mając na uwadze, że UE pokrywa we wspomnianych państwach 25 % rocznego zapotrzebowania na miód (co odpowiada 60 % przywozu), wskutek czego europejscy pszczelarze znajdują się w bardzo trudnej sytuacji;
- P. mając na uwadze, że konsumenci wiedzą, iż tylko jedna trzecia spożywanego przez nich miodu jest wyprodukowana w UE;
- Q. mając na uwadze, że podczas gdy w regionach o największej na świecie produkcji miodu od 2001 r. ilość produkowanego miodu pozostaje bez zmian lub spada ze względu na zły stan zdrowia pszczół, w Chinach ilość ta wzrosła w tym okresie o 80 % (200 000 ton);
- R. mając na uwadze, że obecnie z Chin do Unii przywozi się rocznie około 100 000 ton miodu, co stanowi dwukrotność ilości przywiezionej w 2002 r. – podczas gdy w innych częściach świata liczba rodzin pszczelich zmalała;
- S. mając na uwadze, że miód jest trzecim najczęściej podrabianym produktem na świecie, wskutek czego europejscy pszczelarze ponoszą znaczne straty, a konsumenci zostają narażeni na poważne ryzyko utraty zdrowia;

- T. mając na uwadze, że zdaniem specjalistów z sektora przedsiębiorstwa wywożące miód z Chin rozwiązały kwestię chloramfenikolu z 2002 r. nie w drodze przestrzegania przepisów lecz za pomocą filtracji żywicznej miodu;
- U. mając na uwadze, że w grudniu 2015 r. Komisja zleciła scentralizowane badanie miodu;
- V. mając na uwadze, że badania laboratoryjne próbek miodu pochodzących z państw członkowskich przeprowadzone przez Wspólne Centrum Badawcze wykazały między innymi, że 20 % próbek pobranych na zewnętrznych granicach UE oraz w siedzibach importerów stanowił podrobiony miód;
- W. mając na uwadze, że zgodnie z przepisami obowiązującego w UE Kodeksu Żywnościowego miód to produkt naturalny, w przypadku którego zabrania się dodawania lub ekstrahowania jakichkolwiek substancji, a ponadto zabrania się suszenia miodu poza ulami;
- X. mając na uwadze, że w następstwie zaburzeń równowagi na europejskim rynku miodu cena skupu miodu na koniec 2016 r. spadła o połowę w stosunku do cen z 2014 r. w państwach UE będących znaczącymi producentami miodu (Rumunia, Bułgaria, Hiszpania, Portugalia, Francja, Chorwacja i Węgry), przez co europejscy pszczelarze znaleźli się w rozpaczliwej sytuacji;
- Y. mając na uwadze, że dyrektywa w sprawie miodu (2001/110/WE) stanowi, że wskazanie kraju pochodzenia jest obowiązkowe, ale zamiennie można również stosować oznakowanie uproszczone, np. mieszanka miodów „pochodzących z UE”, „niepochodzących z UE” lub „ pochodzących z UE i niepochodzących z UE”;
- Z. mając na uwadze, że obecnie wiele przedsiębiorstw zajmujących się pakowaniem i sprzedażą miodu nadużywa tego sposobu oznaczania, aby ukryć faktyczny kraj pochodzenia, ponieważ coraz lepiej poinformowani konsumenci nie mają zaufania do żywności pochodzącej z niektórych państw;
- AA. mając na uwadze, że zainicjowane przez Słowenię „europejskie śniadanie z miodem”, do którego Węgry dołączyły po raz pierwszy w 2014 r., odniosło ogromny sukces;
- AB. mając na uwadze, że włączanie lokalnych produktów w programy „szkoły z miodem” rodzi dodatkowe koszty, ale koszty te dzięki kształtowaniu poglądów dzieci objętych programem wielokrotnie zwrócą się w przyszłości;
- AC. mając na uwadze, że roczne spożycie miodu w poszczególnych państwach członkowskich UE znacząco się różni: podczas gdy w Europie Zachodniej wynosi ono przeciętnie 2,5–2,7 kg na osobę, to np. na Węgrzech już tylko 0,7 kg na osobę;
- AD. mając na uwadze, że zachęcanie do spożycia miodu i promocja miodu w każdym państwie członkowskim UE są wskazane ze względu na pozytywne oddziaływanie miodu na organizm ludzki, w tym w szczególności ze względu na właściwości zdrowotne;
- AE. mając na uwadze, że liczne inicjatywy samodzielnego zrzeszania się producentów wskazują, że sprzedaż miodów w krótkich łańcuchach dostaw oraz na rynkach lokalnych – w szczególności miodów ekologicznych – cieszy się szczególnym

powodzeniem;

- AF. mając na uwadze, że inne produkty sektora pszczelarskiego (np. pyłek kwiatowy, propolis, wosk pszczele oraz mleczko pszczele) również znacząco przyczyniają się do dobrostanu obywateli, a ponadto odgrywają szczególną rolę w przemyśle medycznym i kosmetycznym;

Znaczenie pszczelarstwa

1. uważa, że zapylając uprawy rolne, pszczoły świadczą podstawowe usługi dla gospodarki, bez których rolnictwo europejskie – a w szczególności uprawy roślin – nie mogłoby w żadnej formie istnieć;
2. uważa, że pszczelarstwo zasadniczo przyczynia się do utrzymania równowagi ekologicznej i różnorodności biologicznej i z tego względu sektor ten musi odgrywać kluczową rolę we wspólnej polityce rolnej;
3. uważa, że w ramach przyszłej polityki rolnej należy podnieść poziom finansowania pszczelarstwa;

Unijne wsparcie dla pszczelarzy

4. zaleca, aby unijne środki przeznaczone na krajowe programy wsparcia pszczelarstwa zwiększyć – stosownie do faktycznego wzrostu populacji pszczół – o 47,8 % w porównaniu z poziomem finansowania w 2004 r., co przełożyłoby się na kwotę 47 mln EUR rocznie;
5. wzywa Komisję, aby do wniosków dotyczących wspólnej polityki rolnej na okres po roku 2020 włączyła nowe dopłaty bezpośrednie dla pszczelarzy w oparciu o liczbę rodzin pszczelich;
6. uważa, że państwa członkowskie powinny dzielić się tematami projektów badawczych w dziedzinie pszczelarstwa – w szczególności finansowanych z funduszy UE – oraz zdobytymi w toku tych badań wynikami, tak aby uniknąć powielania działań;
7. wzywa Komisję, by przyjęła zalecenia, aby wprowadzić w UE ujednolicony wysokiej jakości program kształcenia w dziedzinie pszczelarstwa na poziomie podstawowym i na poziomie kształcenia zawodowego;
8. uważa, że we wszystkich państwach członkowskich należałoby zapewnić pszczelarzom ulgi podatkowe z uwagi na znaczenie wykonywanej przez nich działalności na rzecz rolnictwa i środowiska;
9. wzywa państwa członkowskie, aby z myślą o ułatwieniu migracji pszczół złagodziły w odniesieniu do pszczelarzy rygorystyczne przepisy ruchu drogowego, w szczególności zwolniły pszczelarzy z obowiązku stosowania tachografu w przypadku przejazdów na trasach dłuższych niż 100 km;

Zagadnienia dotyczące zdrowia pszczół

10. uważa, że inwazyjne gatunki obce – takie jak roztocze *Varroa*, mały chrząszcz ulowy (*Aethina tumida*), szerszeń azjatycki oraz zgnilec amerykański – wyrządzają pszczelarzom potężne szkody oraz dokonują ogromnych spustoszeń w populacji pszczół;
11. wzywa Komisję, aby do badań nad lekami dla pszczół zaangażować wszystkie zainteresowane firmy farmaceutyczne oraz stworzyć wspólną platformę informatyczną w celu udostępniania zainteresowanym stronom najlepszych rozwiązań i leków;
12. uznaje doniosłość wyników, które uzyskano w ramach wprowadzonego w niektórych państwach członkowskich monitorowania w zakresie oceny zdrowia pszczół, i uważa, że wyniki należy udostępnić pozostałym państwom członkowskim oraz Komisji;
13. wzywa państwa członkowskie i regiony, aby przy użyciu wszystkich dostępnych środków chroniły lokalne i regionalne odmiany pszczół przed niepożądaną ekspansją gatunków przeniesionych z innych terenów lub przed trafiającymi do UE inwazyjnymi gatunkami obcymi;
14. wzywa Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności, by przeprowadził – zgodnie z czytelnie określonym harmonogramem i z udziałem pozostałych zainteresowanych agencji unijnych – badania (analizy laboratoryjne oraz badania terenowe) na temat wszelkich substancji i innych czynników stanowiących zagrożenie dla zdrowia pszczół;

Skuteczna walka z podrabianiem miodu

15. oczekuje od państw członkowskich i Komisji, że zmuszą do przestrzegania prawa unijnego producentów miodu stosujących nieuczciwe praktyki z państw trzecich oraz podmioty z Unii Europejskiej zajmujące się pakowaniem i sprzedażą miodu, które świadomie dopuszczają się mieszania podrobionego miodu z przywozu z dobrej jakości miodem europejskim;
16. wzywa Komisję, by opracowała skuteczne metody analityczne (np. badania rezonansem magnetycznym) wykrywania podrobionego miodu, które umożliwią wykrywanie coraz bardziej wyrafinowanych przypadków podrabiania miodu;
17. zaleca, aby przedsiębiorstwa zajmujące się pakowaniem oraz przetwórstwem miodów, w tym miodów pochodzących z przywozu, objąć unijnym nadzorem bezpieczeństwa żywności, co byłoby możliwe w drodze zmiany rozporządzenia (WE) nr 853/2004;
18. uważa, że dzięki temu stałoby się możliwe objęcie unijnym nadzorem przedsiębiorstw pakujących miody pochodzące z państw trzecich, w następstwie czego kontrole urzędowe mogłyby ujawnić ewentualne przypadki podrabiania oraz zabezpieczyć łańcuch żywnościowy;
19. oczekuje, aby umożliwiono w każdym przypadku identyfikację miodu już po wyjęciu z ula i klasyfikację ze względu na pochodzenie roślinne, niezależnie od tego, czy jest to miód krajowy, czy miód z przywozu;

20. zaleca, by – ponieważ w państwach członkowskich poszczególne rodzaje miodu trudno zidentyfikować – określić cechy charakterystyczne rodzajów miodów na szczeblu unijnym przez uzupełnienie dyrektywy odnoszącej się do miodu (2001/110/WE);
21. uznaje praktyczne znaczenie systemu wczesnego ostrzegania przed niebezpieczną żywnością i paszami i z tego względu wzywa Komisję do umieszczenia w każdym przypadku na liście RASFF miodów, co do których jest pewne, że zostały podrobione;
22. wzywa Komisję do przedstawienia wniosku dotyczącego włączenia miodu w zakres rozporządzenia (WE) nr 853/2004;
23. wzywa Komisję, aby niezwłocznie zakazała wprowadzania do obrotu miodu poddawanego filtrowaniu żywicznemu, ponieważ w miodzie filtrowanym żywicznie nie ma żadnych substancji cennych pod względem biologicznym;
24. wzywa Komisję, aby zgodnie z przepisami rozporządzenia (UE) 2016/1036 starannie zbadała prowadzony na wielką skalę przywóz miodu z Chin, w szczególności poddała kontroli działalność przedsiębiorstw wywożących miód z Chin oraz oceniła jakość tego miodu, udział ilościowy i ceny sprzedaży na unijnym rynku miodu;
25. wzywa Komisję, aby zgodnie z przepisami rozporządzenia (WE) nr 882/2004 (a następnie rozporządzenia (UE) 2017/625) zarządziła urzędowe pobieranie próbek i kontrolę miodów pochodzących z państw trzecich na granicach zewnętrznych UE;
26. przypomina Komisji, że konsument ma prawo znać miejsce pochodzenia każdej żywności, a oznaczenie na etykiecie „mieszanka miodów pochodzących z UE”, „mieszanka miodów niepochodzących z UE”, a przede wszystkim „mieszanka miodów pochodzących z UE i niepochodzących z UE” całkowicie zataja przed konsumentem pochodzenie miodu;
27. wzywa, aby na etykiecie zamiast oznakowania „mieszanka miodów pochodzących z UE i niepochodzących z UE” wskazywać dokładnie kraj lub kraje, z których pochodzi miód wykorzystany w produkcie końcowym, i aby ponadto wskazania krajów podawać w kolejności odpowiadającej ilości danego miodu w produkcie końcowym;
28. zachęca, aby – analogicznie do produktów mięsnych i mlecznych – państwa członkowskie wprowadziły obowiązek oznaczania pochodzenia miodu oraz innych produktów pszczelarskich;

Miód jako zdrowa żywność w edukacji społecznej

29. uznaje i przyjmuje z zadowoleniem inicjatywę „europejskiego śniadania z miodem” i wzywa państwa członkowskie, aby wprowadziły inicjatywę europejskiego śniadania z miodem do systemu edukacji podstawowej;
30. wzywa Komisję, aby przedstawiła wniosek dotyczący podniesienia unijnego wsparcia na ten cel o 50% w skali roku, tak aby zapewnić właściwe realizowanie programów w szkołach oraz pełne włączenie takich lokalnych produktów jak miód, oliwki oraz oliwa z oliwek;

Wspieranie spożycia miodu i promocja miodu

31. wzywa Komisję do przygotowania sprawozdania dotyczącego poziomu spożycia miodu i zwyczajów konsumpcyjnych w UE;
32. wzywa Komisję, aby przeznaczyła z unijnego budżetu na działania promocyjne określoną kwotę na reklamę unijnego miodu na rynku wewnętrznym UE;
33. wzywa Komisję, aby podczas negocjacji dotyczących umów o wolnym handlu UE uznała miód oraz inne produkty sektora pszczelarskiego za „produkty wrażliwe”;
34. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie i Komisji oraz parlamentom narodowym.

UZASADNIENIE

Sektor pszczelarski stanowi integralną część rolnictwa europejskiego, a dla ponad 500 000 obywateli UE jest głównym lub dodatkowym źródłem dochodu. Znaczenie sektora jest o wiele większe, niż wynikałoby to z samego udziału w produkcji przemysłowej brutto, **ponieważ 84 % gatunków roślin oraz 76 % produkcji żywności uzależnione jest od zapyłania przez pszczoły**, a wytworzona w ten sposób wartość gospodarcza – w UE **szacowana na 14,2 mld EUR rocznie – istotnie przekracza wartość wyprodukowanego miodu**. Niepodważalne jest też znaczenie pszczelarstwa w utrzymaniu równowagi ekologicznej oraz różnorodności biologicznej. Uważam, że w UE niedostatecznie docenia się znaczenie zapyłania i usługę tę traktuje się jako oczywistą, podczas gdy np. w USA na sztuczne zapyłanie wydaje się 2 mld EUR rocznie. Z tego też względu pszczelarstwo i pszczelarze powinni znaleźć się w centrum wspólnej polityki rolnej UE. W przyszłej polityce rolnej należy podnieść rangę pszczelarstwa i zwiększyć – w stosunku do obecnego – poziom finansowania.

Pszczelarze prowadzący działalność w UE znajdują się obecnie w ciężkim położeniu, a na tę trudną sytuację składa się wiele czynników.

1. Zdecydowanie największym problemem jest rozpowszechnienie podrabianego miodu na rynku wewnętrznym UE, które sprawia, że w państwach UE będącymi dużymi producentami miodu – takich jak Rumunia, Bułgaria, Hiszpania, Portugalia, Francja, Chorwacja i Węgry – cena skupu miodu na koniec 2016 r. była o połowę niższa w porównaniu z cenami w 2014 r. W konsekwencji europejscy pszczelarze znaleźli się w rozpaczliwej sytuacji. Ponadto miód jest trzecim najczęściej podrabianym produktem na świecie i z tego względu należy walczyć z tym zjawiskiem nie tylko w obronie unijnych pszczelarzy, ale także z myślą o ochronie konsumenta oraz ze względów zdrowotnych. Podrabianie miodu dotyczy niemal wyłącznie miodu z przywozu, a w szczególności produktów przywożonych z Chin. Według statystyk w Chinach produkuje się obecnie 450 000 ton miodu rocznie – co przekracza łączną produkcję największych producentów miodu na świecie: UE, Argentyny, Meksyku, USA i Kanady – która to ilość zdaniem specjalistów z sektora po prostu nie może pochodzić z działalności pszczelarskiej. Na posiedzeniu Rady ds. Rolnictwa i Rybołówstwa w grudniu 2015 r. Komisja zleciła – w następstwie inicjatywy Węgier – przeprowadzenie scentralizowanego badania miodu. W ramach tego badania przeprowadzonego przez Wspólne Centrum Badawcze stwierdzono między innymi, że 20 % próbek pobranych na granicach zewnętrznych UE oraz w siedzibach importerów zawiera podrobiony miód. Ze zdrowotnego punktu widzenia szczególnie niepokojące jest, że zdaniem specjalistów z sektora chińscy producenci miodu kwestię chloramfenikolu z 2002 r. rozwiązali nie w drodze przestrzegania przepisów, lecz filtracji żywicznej miodu, przy czym w takim „miodzie” nie ma żadnych substancji wartościowych pod względem biologicznym, zatem nie powinien on nawet nosić nazwy miodu, lecz raczej syropu. Niektóre nieuczciwe przedsiębiorstwa pakujące i sprzedające miód podnoszą jakość takiego miodu przez dodanie dobrej jakości europejskich miodów i zgodnie z przepisami dyrektywy 2001/110/WE umieszczają na końcowym produkcie oznaczenie „mieszanka miodów pochodzących z UE i niepochodzących z UE”, co konsumentowi mówi równie wiele, jak informacja, że jest to „miód niepochodzący z Marsa” – czyli niemal nic.

W interesie zadowolającego rozwiązania sytuacji, która jest nie do przyjęcia, oczekuję od

państw członkowskich i Komisji, że zmuszą do przestrzegania prawa unijnego producentów miodu stosujących nieuczciwe praktyki z państw trzecich (w szczególności niektórych producentów chińskich) oraz podmioty z Unii Europejskiej zajmujące się pakowaniem i sprzedażą miodu, które świadomie dopuszczają się mieszania podrobionego miodu z przywozu z dobrej jakości miodem europejskim. W szczególności sugeruję rozwijanie laboratoryjnych metod analitycznych (np. badania rezonansem magnetycznym) umożliwiających wykrywanie najbardziej wyrafinowanych przypadków podrobienia, objęcie unijnym nadzorem bezpieczeństwa żywności (rozporządzenie (WE) nr 853/2004) przedsiębiorstw zajmujących się pakowaniem oraz przetwarzaniem miodu oraz zapewnienie, aby zaraz po wyjęciu z ula miód można było zidentyfikować i sklasyfikować zgodnie z pochodzeniem roślinnym. Wzywam ponadto do określenia na szczeblu unijnym cech poszczególnych rodzajów miodów, umieszczenia na liście RASFF miodów jednoznacznie podrobionych, wprowadzenia całkowitego zakazu stosowania technologii filtracji żywicznej miodów, urzędowego pobierania próbek i kontroli miodów pochodzących z państw trzecich na granicach zewnętrznych UE. Kluczowe dla rozwiązania problemu byłoby, aby na etykiecie zamiast enigmatycznego oznakowania „mieszanka miodów pochodzących z UE i niepochodzących z UE” wskazywać dokładnie kraj lub kraje, z których pochodzi miód wykorzystany w produkcie końcowym, i aby ponadto wskazania krajów podawać w kolejności odpowiadającej ilości danego miodu w produkcie końcowym.

2. Wiele problemów przysparzają pszczelarzom także rozmaite choroby zwierząt. Inwazyjne gatunki obce, takie jak roztocze Varroa, mały chrząszcz ulowy (*Aethina tumida*), szerszeń azjatycki oraz zgnilec amerykański, dokonują w populacji europejskich pszczół ogromnych spustoszeń i przysparzają pszczelarzom poważnych strat, co w wielu przypadkach doprowadza producentów do upadłości. Roztocza Varroa do dziś nie udało się pokonać, nie istnieją leki pozwalające na skuteczne zwalczanie tego pasożyta, a prowadzone w tym zakresie prace badawczo-rozwojowe są dalece niewystarczające. Ponadto wyniki prowadzonych na szczeblu państw członkowskich / regionalnym badań monitorujących w zakresie oceny zdrowia pszczół zawierają wiele informacji przydatnych dla wszystkich państw członkowskich, Komisji oraz właściwych agencji unijnych, takich jak. Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności.

Z tego względu sugeruję, aby państwa członkowskie udostępniały wyniki badań monitorujących pozostałym państwom członkowskim oraz Komisji. W celu przyspieszenia badań nad lekami dla pszczół wzywam Komisję, aby do badań nad lekami dla pszczół zaangażowała wszystkie zainteresowane firmy farmaceutyczne oraz stworzyła wspólną platformę informatyczną w celu udostępniania zainteresowanym stronom najlepszych rozwiązań i leków. Ponadto pszczelarze, producenci rolni i ekolodzy oczekują wypracowania w UE jednoznacznego stanowiska naukowego, dotyczącego wszelkich substancji oraz innych czynników, które zagrażają zdrowiu pszczół. Z tego względu proponuję, aby zwrócić się do Europejskiego Urzędu ds. Bezpieczeństwa Żywności, by przeprowadził – zgodnie z czytelnie określonym harmonogramem i z udziałem pozostałych zainteresowanych agencji unijnych (np. Europejskiej Agencji Chemikaliów) – badania na temat wszelkich substancji i innych czynników stanowiących zagrożenie dla zdrowia pszczół.

3. Należałoby również poddać przeglądowi unijne wsparcie dla pszczelarzy. Podczas gdy w latach 2004–2016 populacja pszczół wzrosła o 47,8 %, budżet krajowych programów wsparcia pszczelarstwa wzrósł tylko o 12 %, z 32 mln EUR rocznie do 36 mln EUR. To ledwie 3 tysięczne części budżetu WPR! W związku z powyższym budżet krajowych programów wsparcia pszczelarstwa należałoby również podnieść o 47,8 %, co przełożyłoby

się na kwotę 47 mln EUR rocznie – którą można łatwo wygospodarować. **Ponadto warto byłoby zastanowić się nad uwzględnieniem w polityce rolnej na okres po roku 2020 dopłat bezpośrednich ustalanych na podstawie liczby rodzin pszczelich.** W znaczący sposób życie pszczelarzom ułatwiłyby prace badawczo-rozwojowe w zakresie pszczelarstwa, rozwój kształcenia podstawowego i zawodowego pszczelarzy oraz określone ulgi podatkowe (np. zwolnienie działalności pszczelarskiej z podatku).

4. Miód jako zdrową żywność należałoby promować również w edukacji publicznej dzieci. Doskonałym przykładem takiego podejścia jest podjęta w Słowenii i przejęta już przez inne państwa członkowskie inicjatywa „europejskie śniadanie z miodem”, którą warto byłoby rozpowszechnić w całej UE. Ponadto programy szkolne stanowią doskonałą platformę kształtowania poglądów na temat miodu. Z tego też względu opowiadam się za zwiększeniem środków unijnych na programy szkolne.

5. Istotna jest również promocja miodu wewnątrz UE, ponieważ roczne spożycie miodu jest niewystarczające: średnie roczne spożycie w państwach członkowskich Europy Zachodniej na poziomie 2,5–2,7 kg na osobę jest jeszcze do przyjęcia, natomiast spożycie np. na Węgrzech na poziomie 0,7 kg na osobę jest już zbyt niskie. Uważam za konieczne, by zwrócić się do Komisji o przygotowanie sprawozdania dotyczącego poziomu spożycia miodu i zwyczajów konsumpcyjnych w UE. Ponadto zachęcam państwa członkowskie, aby przy użyciu wszelkich dostępnych środków – w szczególności przez intensywne wspieranie krótkich łańcuchów dostaw w ramach programów rozwoju obszarów wiejskich – promowały sprzedaż miodów – w szczególności miodów ekologicznych – na rynkach lokalnych i regionalnych. I wreszcie sektor pszczelarski zasługuje na to, aby podczas negocjacji dotyczących umów o wolnym handlu UE w szczególny sposób zapewniła jego ochronę oraz uznała miód oraz inne produkty sektora pszczelarskiego za „produkty wrażliwe”.